

Jerzy Głosik

Kanie, pow. Pruszków

Informator Archeologiczny : badania 7, 314-315

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z osadą związane jest wielkie cmentarzysko, położone o 700 m od niej na wysokim wzniesieniu nad Jeziorem Koskówickim. W 1972 r. natrafiono zapewne na zachodnią krawędź cmentarzyska, odkrywając 10 grobów ciałopalnych pewnych i 3 prawdopodobne, a zawierające obok licznych naczyń / w tym ceramiki malowanej/, również kilka ozdób brązowych / przepalonych/ oraz żelaznych, w tym naramiennik. Groby datowane są wstępnie na VI - V w. p.n.e. zawierając formy typowe dla późnej fazy grupy białowickiej.

Na stanowisku tym natrafiono również na jamę odpadkową i pozostałości pieca kopułkowego, związanych zapewne z wcześniej tu istniejącą osadą. Natomiast druga jama z dużą ilością żużli i ceramiki, pochodzi z przełomu n.e. Zawierała ona liczne ułamki ceramiki, w tym i fragmenty toczony na kole typu celtyckiego. Prawdopodobnie chodzi o jamę produkcyjną, związaną z obróbką żelaza.

Przewidziane jest kontynuowanie badań na obu stanowiskach conajmniej przez najbliższe 3 - 4 lata.

KANIE, pow. Pruszków

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie
Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Warszawie

Badania prowadził dr Jerzy Głosik.
Finansowało PMA i WKZ w Warszawie.
Osada produkcyjna hutnicza, z
przełomu i początków naszej ery.

Prace ratownicze podjęto na płaskim tarasie nadzalewowym pradoliny, niewielkiej obecnie rzeczki Zimna Woda / znanej przez ludność " Mrówka"/.

Przebadano część osady o powierzchni około 1,5 ara, odceniając 28 piecy hutniczych żużlowych i 1 jamę produkcyjną, w której znaleziono pozostałości zmagazy-
nowanej / w resztkach brył/ rudy darniowej zwanej łakową, pobranej z okolicznych
podmokłych łąk, przeznaczonej do prymitywnego wytopu żelaza. W miejscu przypadko-
wego odkrycia, stwierdzono dwa podobne obiekty żużlowe, czyli łącznie przebadano
30 piecy.

Piece hutnicze żużlowe wystąpiły na głębokości 20-25 cm, bezpośrednio pod
humusem / darnią/, w piaszczystej warstwie pozbawionej znalezisk zabytkowych.
Jedynie w pobliżu wspomnianej jamy i pieca nr 6, znaleziono kilka fragmentów
naczynia " rzymskiego" kultury przeworskiej.

W rozplanowaniu piecy na planie / chaotycznie/, stwierdzono pewną regularność,
polegającą na występowaniu skupisk, po trzy obiekty blisko siebie.

Przeciętna średnica t.zw. klocy żużlowych, zachowanych w całości / tylko 4 piece
lub we fragmentach wynosiła około 0,35 m. Wysokość żużlowych obiektów w zależności
od stanu zachowania wahała się w granicach 0,5 cm.

Po przebadaniu piecowiska / jak też pobraniu prób żużla z każdego pieca / zasypano wykop do ewentualnego przyszłego odsłonięcia piecy w celach ekspozycyjnych. Próby przekazane zostały do specjalistycznych opracowań w Krakowie. Przeprowadzone poszukiwania przy pomocy magnetometru protonowego wykazały około 100 piecy żużlowych na tym stanowisku.

MARCINKOWO, pow. Inowrocław
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Bydgoszczy
Muzeum im. J. Kasprówicza
w Inowrocławiu

Badania prowadziła mgr Barbara Macinkiewicz-Czarnecka. Finansowało Prezydium PRN w Inowrocławiu. Drugi sezon badań. Osadnictwo neolityczne kultury amfor kulistych, kultury iwieńskiej, z przełomu epok: brązu i żelaza związane z kulturą lużycką oraz z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano badania zapoczątkowane w 1971 r. w północnej oraz wschodniej części zwirowni. Przebadano obszar 55 m², odsłaniając 27 obiektów o funkcji jam osadniczych, jeden obiekt mieszkalny w formie półziemianki, złożonej z dwóch, połączonych ze sobą owalnych obiektów o średnicach około 3 m i 3,5 m, której wypełnisko stanowiła ciemno-szara, miejscami intensywnie czarna ziemia, przesycona węgielkami drzewnymi. Po zewnętrznej stronie zarysu półziemianki zaobserwowano ślady po słupach o średnicy 10 - 30 cm.

Materiał zabytkowy, w obrębie tego obiektu jest ubogi, obok nielicznych ułamków ceramiki, wydatowanej na przełom okresu halsztackiego i lateńskiego natrafiono na ciężarek od warsztatu tkackiego, kości zwierzęce i ptasie oraz rozcieracz.

Obok obiektów osadniczych, na omawianym stanowisku, wyeksplorowano 6 grobów szkieletowych. W jednym z grobów zachowały się kości sklepienia czaszki, które stanowią resztki kostne małego dziecka. Jedyne jego wyposażenie stanowi pierścione spiralny, wykonany z drutu brązowego. Dwa inne groby zawierały po dwa szkielety, których czaszki znajdowały się po zewnętrznych stronach jam grobowych. Jeden z nich zawierał szczątki kostne kobiety, której wiek w chwili śmierci wahał się w granicach: 25-35 lat oraz szkielet osobnika dorosłego, którego płeć ani wieku w chwili śmierci nie można ustalić. Szczątki kostne w drugim grobie, określono jako pozostałości dwu osobników męskich, których wiek w chwili śmierci wynosił: 30-40 lat jednego oraz 30-35 lat drugiego.

Ze względu na podobny układ jam grobowych, należy przypuszczać, że wszystkie odkryte groby na stanowisku 1 w Marcinkowie, pochodzą z tego samego okresu i na podstawie wyposażenia grobu odkrytego w r. ub. wiązać je należy z ludnością kultury iwieńskiej.

Badania będą kontynuowane.